

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Η

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 603

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

✱

Έν Αθήναις, 26 Ιανουαρίου 1892

✱

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΟΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ, ΑΡΙΘΜΟΣ 10

Έν Αθήναις φρ. 8.—
Ταῖς ἐπαρχίαις. 8.50
Έν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 15.—
Έν Ρωσσίᾳ. ρούβλ. 6.—

Μήτσου Χατζοπούλου: Η ΝΕΡΑΪΔΑ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ, διήγημα. — Γεωργίου Πραδέλ: ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ, δραματικὸν μυθιστόρημα μετὰ εἰκόνων. — Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίτσις: ΙΣΠΑΝΙΑ.—Ο ΝΑΔΙΡ, διήγημα ἀραβικόν.

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ γραμματοσήμων καὶ χαρτονομισμάτων παντὸς ἔθνους, διὰ τοκομεριδίων ἑλληνικῶν δανείων καὶ τραπεζῶν, συναλλαγμάτων, κτλ.

ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΤΗΝ 31^{ΗΝ} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1891

τοῦ Ζ' ἔτους τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων» παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ κκ. Συνδρομηταὶ ἡμῶν ν' ἀποστείλωσι τὴν συνδρομὴν τοῦ τρέχοντος Η' ἔτους, ἐπίσης καὶ οἱ ὀλίγοι καθυστεροῦντες τὴν συνδρομὴν τοῦ παρελθόντος.

Τὴν αὐτὴν παράκλησιν ἀποτείνομεν καὶ πρὸς τοὺς κκ. ἀνταποκριτὰς ἡμῶν, ὅσοι μέχρι τοῦδε δὲν ἀπέστειλαν τὴν ἐξώφλησιν τοῦ λογαριασμοῦ των. Εἶνε καιρὸς πλέον.

II Δεσφύουσες.

ΜΗΤΣΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΝΕΡΑΪΔΑ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἐκάθισα εἰς τὸν ἐξώστην μὲ ἐξωγλωμένους ὀφθαλμούς, ἀναμένονσα τὴν Σοφίαν.

Ὅλα γύρω μου, ὁ ἥλιος, ὁ οὐρανός, ἡ πόλις, τὸ βουνόν, ἡ θάλασσα, καὶ ὁ μαῖστρος αὐτὸς μοῦ ἐφαίνοντο ὅτι ἔκαλον, ἐφλογίζοντο ὅλα. Δὲν ἤξευρα τί εἶχα, τί ἠσθάνομην. Εἶχα ὑπόπῃ εἰς μίαν νάρκην σώματος καὶ ψυχῆς, λογικοῦ καὶ καρδίας. ἠσθάνομην μεγάλην διάθεσιν νὰ κλαύσω, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοί μου ἔμενον στεγνοί, κατὰξηροι.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἦλθεν ἡ Σοφία. Μοῦ ἔφερε τεμάχιον χαρτίου λευκοῦ συνθλιμμένου πυρετωδῶς εἰς τέσσαρας βιαίας πτυχάς. Ὁχρίασα, κατελήφθην ὑπὸ ρίγους, κ' ἐκάθισα εἰς τὸ κρεβάτι μου. Ἡ Σοφία εἶχεν ἀποσυρθῇ εἰς τὸ μαγειρεῖον. Τὸ ἠνόησα σχεδὸν ἀμέσως ὅτι προήρχετο ἐξ ἐκείνου.

— Θεέ μου!.. θεέ μου! ἐψέλλισα, κ' ἔφερα παραφύρως τὸν χάρτην ἐκεῖνον εἰς τὰ χεῖλη μου, προσπαθοῦσα ν' ἀνείρω ἐκεῖ τὰ ἴχνη τῆς συνθλίψεως τῶν χειρῶν του.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἀνέγνωσα ὀλίγας γραμμὰς χαραχθεῖσας βιαίως διὰ μολυβδίδος.

«Δεσποινίς!

» Ὁ ἀσθενὴς μας, ὁ ἀτυχὴς, πάσχει ἀκόμη. Δὲν ἐκοιμήθη

ποσῶς, ὁ πυρετὸς ἐξακολουθεῖ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν. Πότε ἐπέρχεται μικρά τις ὑφεςις, καὶ πότε αὐξάνει καταπληκτικῶς.

Ἠναγκάσθην νὰ προβῶ εἰς δόσεις ἰδιαίτερων τινῶν φαρμάκων.

» Καθ' ὅλον τὸ διάστημα ὅπου λείπετε, σὰς ἐπεκαλέσθη χιλιάκις, καὶ σὰς ἐπικαλεῖται ἀκόμα. Τὸ ὄνομά σας ἀντηχεῖ κάθε τόσο μὲ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς του. Ἐλπίζω τὴν ἐσπεραν νὰ τὸν εὑρετε καλλίτερα.

» ὁμότερος

» ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΜΙΧΟΣ. »

Ἐπεσα ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ θλίβουσα τὸν χάρτην ἐκεῖνον ἐπὶ τοῦ στήθους μου, ἔκλαυσα, ἔκλαυσα διὰ πολλὴν ὥραν.

Εὐτυχῶς τὸ βράδυ ποῦ ἐπήγαμεν μὲ τὸν μπαμπᾶν ὁ πυρετὸς ἤρχισε καταπίπτων. Ὁ ἰατρὸς προέβη εἰς τὴν δόσιν τῆς κινίνης, καὶ ὁ ἀσθενὴς ἦτο ἄφωνος κ' ἄλαλος, κατὰ τὴν ἐκφρασιν τῆς γραίας σπητονοικοκυρᾶς του, ἥτις μᾶς ὑπεδέχθη εἰς τὸ ἰδικόν της δωμάτιον, καὶ μᾶς προσέφερε γλυκό, καφε καὶ ροδάκινα ἀπὸ τὴν πανηγύριν. Ἐζήτησα νὰ ὑπάγω μέσα, ἀλλ' ὁ ἰατρὸς ὅστις ἦλθε σχεδὸν ἀμέσως μὲ ἠμπόδισεν.

— Ἀφήσατε νὰ κοιμηθῇ ὀλίγον... εἶνε πολὺ καταβεβλημένος, κ' ἔχει ἀνάγκην ἀναπαύσεως πολλῆς.

Ὁμίλει οὕτω περὶ τοῦ ἀσθενοῦς μὲ πολλὴν στοργήν κ' ἀφοσίωσιν. Ἦτο κάτωχρος, καὶ δὲν εἶχε κλείσῃ μᾶτι ἀπὸ τὴν προηγούμενην ἡμέραν. Τοῦ ἐσύστησα ἀποφεύγουσα δειλῶς τὸ βλέμμα του ν' ἀναπαυθῇ. Ἐδέχθη κ' ἀπῆλθεν, ἀφοῦ μᾶς εἶπεν ἐπανειλημμένως νὰ τὸν ζητήσωμεν εἰς τὴν ἐλαχίστην ὑποτροπήν. Εὐτυχῶς δὲν μᾶς ἐδόθη περίστασις νὰ τὸν ἀνησυχίσωμεν. Ἐκάθισα μέχρι βαθείας νυκτὸς παρὰ τῷ ἀσθενεῖ μὲ τὴν συντροφίαν τῆς καλῆς ἐκείνης γυναικὸς, καὶ ὅταν ἐπιπτα εἰς τὰς δώδεκα εἰς τὴν κλίνην μου, ἡσθάνομην καλλίτερα τὸν ἑαυτὸν μου. Ἡ κόπωση δὲν ἤργησε νὰ μοῦ φέρῃ τὸν ὕπνον, κ' ἐκοιμήθην, τὸ ἐνθυμοῦμαι, μὲ δύο χονδρὰ δάκρυα εἰς τὰς παρειάς...

I

Καλέ μου ἐξάδελφε !

Κάμε ὀλίγον τόπον εἰς τὴν ἀγκαλιά σου διὰ τὴν πτωχήν σου Μαρίαν. Ἐχω δύο ἡμέρας τόρα, ὅπου κλαίω, κλαίω καὶ μὲ φαίνεται ὅτι ὅλην τὴν ζωὴν μου θὰ τὴν περάσω οὕτω. Αὐτὸς λοιπὸν εἶνε ὁ ἔρως, τὸν ὑποῖον μ' ἐξυμνοῦσες ἐσύ, τὰ βιβλία, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ;... Ἀχ ! πῶς ἤθελα νὰ εἶχα αὐτὴν τὴν στιγμήν τὴν πρώτην ἡσυχίαν μου, τὴν πρώτην ζωηρότητά μου, νὰ γελῶ μὲ ὅλους, καὶ νὰ μὴ μελαγχολῶ ἐγὼ ἢ ἰδία ποτέ... Ἀλλ' ἄφησέ με νὰ κλαύσω, νὰ κλαύσω...

Αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἓνα βράδυ μᾶς ἔφυγεν ὁ ἰατρός μὲ τὰ τέκνα του ἓνα ἐξαφνικὸν τηλεγράφημα ἐκ μέρους τοῦ ἐπιστάτου του, τοῦ μπαρπ' Ἀναγνώστη, καθὼς μᾶς εἶπε, τὸν ἠνάγκασε ν' ἀναχωρήσῃ ἔτσι ἀπροσδόκητα. Ὅταν ἔμαθα ὅτι θὰ φύγῃ εἰς τὸ τραπέζι, ὁ μπαμπᾶς, ὅστις ἐκάθητο ἀπέναντί μου ἐξέβαλε φωνὴν φρίκης ἀπὸ τὴν αἰφνίδιον ὠχρότητά μου. Πῶς μὲ ἤλθεν ἐκείνην τὴν στιγμήν ; τί ἡσθάνθη ; τί εἶχα ; κ' ἐγὼ δὲν ἤξεύρω νὰ τὸ ὀνομάσω. Μονάχα θυμᾶμαι νά... ἓνα σκοτάδι μαῦρο, μαῦρο ποῦ μοῦ πλάκωσεν ἔξαφνα, ἔξαφνα ὅλην τὴν εὐτυχίαν τῆς καρδιάς μου, μοῦ ἐσθυσεν ὅλα τὰ γλυκὰ ὄνειρα ποῦ μοῦ ἐπλεξεν ὁ ἔρως μου μέσα εἰς τὰ στήθη μου. Δὲν ἔβαλα μπουκιὰ εἰς τὸ στόμα μου. Ὁ μπαμπᾶς μ' ἐτριγύριζεν ἀνήσυχος, καὶ μ' ἐχάιδευεν ὁ καυμένος μὲ τρεμουλιασμένα χέρια σὰν μικρὸ παιδί, καὶ μ' ἐρωτοῦσε κάθε στιγμή, τρυφερά, τρυφερά :

— Τ' ἔχεις, πουλάκι μου ; μίλα μου, ἀγάπη μου...

Ἀχ ! πῶς μ' ἐβασάνιζε μ' ἐκείνας τὰς ἐρωτήσεις του, καὶ πόσῃ ὀρεξίᾳ ὅπου εἶχα νὰ μείνω μόνη, καταμόναχη, νὰ ξεθυμάνω στὸ προσκέφαλό μου μὲ δάκρυα...

— Φεύγει... φεύγει, ἔλεγα μέσα μου, κ' ὅλη ἡ εὐτυχία τὴν ὑποῖαν δὲν ἐτολμοῦσα νὰ ἐξομολογήθω οὔτε εἰς τὸν ἑαυτὸν μου τόσο καιρὸν τόρα, ἡ εὐτυχία, ὁ ἔρως μου, ἡ ὑπαρξίς μου, ὅλα, ὅλα ἐχάνοντο, ἐπετοῦσαν ἔξω ἀπὸ τ' ἀνοικτὸν παράθυρον, ὡς σχισμένα χαρτάκια ἀγαπημένης ἐπιστολῆς... Ἡ καυμένη ἡ Σοφία εἶχε καθίσῃ εἰς τὴν ἄκρην τοῦ κρεβατιοῦ μου, κ' ἔκλαιε κ' ἐκείνη σιγὰ, σιγὰ. Τὸ καυμένο τὸ κορίτσι !

Διὰ μιάς, ὅτε ἀπεχώρησε διὰ μίαν στιγμήν ἀπὸ πλησίον μου ὁ μπαμπᾶς, ἐσκέφθην νὰ τὴν στείλω νὰ τοῦ εἰπῇ... ὅτι τὸν θέλω... ὅτι τὸν ἀγαπῶ... τὸν ἀγαπῶ, καὶ νὰ μὴ φύγῃ. Ἀλλ' εἰς τὴν ὁρμὴν αὐτὴν τῆς καρδιάς μου, ἡ ἀξιοπρέπειά μου ἐβγήκε νικήτρια, καὶ ἰδοῦ... εἰμαι δυστυχισμένη, πολὺ δυστυχισμένη !..

Ἡλπίζα πάντοτε ὅτι δὲν θὰ ἔφευγε χωρὶς νὰ μᾶς ἴδῃ. Τρομερά, φρικώδεις ἰδέαι μοῦ διήρχοντο ἀπὸ τὸν νοῦν. Εἰς τὰς τρεῖς ἡκούσα ἓνα ὄξυν, ἀλλόκοτον, τρομερὸν συριγμόν. Ἐτρεῖξα εἰς τὸ παράθυρον. Τὸ ἀτμόπλοιο τὸ περιπλῆεν τὸν Ἀμβρακικὸν εἰσῆρχετο εἰς τὸν μυχόν, εἰσῆρχετο ὀγκῶδες, ἀπαίσιον τὴν θέαν, ἐκτινάζων ὀπισθέν του μαύρας, μαύρας τολύπας καπνοῦ, καὶ ὠρούμενον ὡς ἄγριον θηρίον. Ἐνας φοβερός γίγας ἐκεῖ, μία ἀπαισία τίγρις, ἤρχετο ν' ἀρπάσῃ διὰ τῶν γαμψῶν ὀνύχων τῆς τὴν εὐτυχίαν πτωχῆς περιστερᾶς. Ἀχ ! πῶς ἤθελα νὰ εἶχα τὴν δύναμιν, ἐκείνην τὴν στιγμήν, νὰ ἐκσφενδονίσω εἰς τὰ ἄκρα τῆς γῆς τὸν ζωντανὸν ἐκείνον θάνατον τῆς εὐτυχίας μου. Καὶ αἱ ὦραι παρήρχοντο γοργαί, γοργαί, καὶ τὸ σκάφος ἀπεβίβαζεν ἀνθρώπους κ' ἐμπορεύματα καὶ παρελάμβανεν ἐξ ἄλλου ἀπὸ τὸν τόπον τριαυτὰ.

Κ' ἐγὼ ἔμεινα ἐκεῖ εἰς τὸ παράθυρον ἀκουμβισμένη, παρὰ τηροῦσα μ' ὀδυνηρὰ βλέμματα τὰς λέμβους, αἵτινες προσήγγιζαν τὰς πλευράς τοῦ σκάφους, καὶ τοὺς λεμβούχους, αἵτινες ἀνεβίβαζαν τὰ ἐπιπλα τῶν ἐπιβατῶν, προσπαθοῦσα νὰ μαντεύσω τὰ ἐπιπλα καὶ τὰ σκεύη ἐκείνου. Χαμένη προσπάθεια, ἔκλειε μέσα τῆς ἀπερίγραπτον πόνου.

Ἐνόμιζες ὅτι ἕκαστον κιβώτιον, ἕκαστον δέμα, ἐξαφανιζόμενον, βυθιζόμενον εἰς τὰ πλάγια τοῦ κοίτους τοῦ πλοίου, ἀπέσπα ἐκ τῆς καρδίας μου μίαν σταγόνα αἵματος. Ἐθαρροῦσα ὅτι τὰ πάντα ἦσαν συνδεδεμένα μετ' ἐκείνου, κ' ἐδιόζοντο ὅλα, ὅλα νὰ φύγουν μακρὰν μου, νὰ γυμνώσουν τὴν ἀγάπην μου, καὶ νὰ μ' ἀφήσουν ἀποτυπωμένην τὴν δυστυχίαν εἰς τὴν ψυχὴν μου, ὅπως τὰ χελιδόνια εἰς τὴν πρώτην πνοὴν τοῦ φθινοπώρου, βλέποντα ἀπογυμνούμενα τὰ δένδρα τῶν φύλλων τῶν, φεύγον μακρὰν τῶν, ἐγκαταλείποντα ἐρήμους τὰς ἐπ' αὐτῶν φωλεὰς τῶν.

Ἐπεφτεν ἡδὴ ὁ ἥλιος ἐπὶ τὸ βουνό, ἡ ὥρα ἔξῃ, κ' ἐκεῖνος δὲν ἐφαίνετο πουθενά. Νὰ ἐπεβιβάσθῃ ἄρα γε τόσο ἐνωρίς, ἀφοῦ τὸ ἀτμόπλοιο θὰ ἔφευγεν εἰς τὰς δώδεκα τῆς νυκτὸς ; Θεέ μου ! Δὲν χάνω καιρὸν, φορῶ ἓνα τσίτινο φόρεμα, βάζω τὴν ψάθην μου, ἀφίνω ἀπὸ τὴν ταραχὴν μου τὰ μαλλιά μου σὲ μιά πλεξίδα κάτω, καὶ τὴν ὥραν ποῦ ἀποφοροῦσα τὰ γάντια μου κ' ἐζητοῦσα τὸ ριπίδιόν μου, πράφ, ἀνοίγει ἡ πόρτα καὶ μπαίνει ὁ μπαμπᾶς ταραγμένος.

— Πήγαινε μιά στιγμή ἐπὶ τὴν σάλα, μοῦ λέγει, ποῦ ἤλθεν ὁ κύριος Μίχος κ' ἐρχομαι κ' ἐγὼ ἔχω δύο λεπτῶν δουλειὰ εἰς τὸ γραφεῖον...

Ἡ οἰκία ἔτρεμεν ὅλη ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Δὲν ἔχασα στιγμήν, ἔρριψα ἓνα βλέμμα εἰς ἓνα καθρέπτην, καὶ εἶδα τρομερὰ ὥχρον τὸ πρόσωπόν μου. Ἐβιάζω γοργὰ διὰ ν' ἀναλάβω ὀλίγην ζωηρότητα, ἡμὴν παραπολὺ ἐξησθετισμένην.

— Ὅπως κι' ἂν εἶνε τὸ πρᾶγμα, ἔλεγα μέσα μου, θὰ φανῶ κυρία τοῦ ἑαυτοῦ μου...

Μπαίνω ἐπὶ τὴν σάλα ἀθορύβως. Ἐκεῖνος εἶχε γυρισμένον τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν ἐξώστην κ' ἐκρατοῦσεν εἰς τὰ χέρια του τὸ λεύκωμα τῆς τραπέζης. Δὲν μ' ἐνόησε, τόσο ἐφαίνετο ἐνησχλημένος εἰς τὴν παρατήρησίν του. Ὁ γλήγωρα κατάλαβα πῶς ἦτο ἡ φωτογραφία μου ἐκεῖνο ποῦ ἐκύτταζε. Δὲν μοῦ ἔμεινε σταλιά αἵμα εἰς τὴν καρδίαν μου. Ἄν μ' ἤγγιζε κανεὶς θὰ ἔπεφτα σωρὸς εἰς τὸ πάτωμα. Τὰ μικρὰ ἔλειπαν καὶ αἱ φωναὶ τῶν ἡκούοντο κάτω εἰς τὸ γραφεῖον, ζητοῦσαι τοὺς ἀ-

χρήστους φακέλους ἀπὸ τὸν γραμματέα, καὶ γραμματοσήματα... γραμματοσήματα.

Ὁ ἥλιος ἐχρυσώνει τὸν ἐξώστην, καὶ αἱ ἀκτίνες του διασκορπίζονται εἰς τὴν αἵθουσάν, ὡς χρυσὰ πέταλα ρόδου. Κάτω ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰς κυγκλίδας τοῦ μπαλκονιοῦ, ἐφαίνεται ἀφρισμένη, τρομερή, ἡ θάλασσα, καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν ἐπιφάνειάν της ἐμαυρίζεν ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ βουνοῦ τὸ ἀτμόπλοιο σιγηλόν, ἀποτρόπαιον... καὶ ἐκεῖνος ἐκυττούσε, ἐκυττούσε τὴν φωτογραφίαν μου. Ὁ καθρέπτης μ' ἐδείκνυε τὴν ὄψιν του τρομερὰ ἡλωμένην... Θεέ μου! Θεέ μου!...

Δὲν ἐκρατήθη περισσότερον, τὸν ἐπλησίασα, καὶ τὸν ἤγγισα ἐπὶ τοῦ ὤμου διὰ τοῦ ἄκρου τῶν δακτύλων μου.

— Φεύγετε, ἀπόψε; τὸν ἠρώτησα, σθυσμένα, ἐνῶ ἡ καρδιά μου ἔφερνε ποταμούς δακρύων εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, τοὺς ὁπίους μὲ πολλὴν προσπάθειαν καὶ ἀγωνίαν ἀπέστειλα εἰς τὴν πηγὴν των. Ἐκλείπε ζωηρῶς τὸ λευκῶμα, καὶ μοῦ ἔτεινεν ὠχρὸς, ὠχρότατος τὴν χεῖρά του. Τὴν ἤγγισα καὶ τὴν ἡσθάνην πυρέσσουσαν, φρικτωσαν.

— Μοῦ τηλεγραφεῖ ὁ ἐπιστάτης μου. μοῦ ἀπήντησεν, ἀποφεύγων τὸ βλέμμα μου... ἀγνοῶ τί τρέχει, καὶ διὰ νὰ μὴ χάσωμεν τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ἀτμοπλοίου ἀναχωροῦμεν ἀπόψε τὴν νύκτα.

Ἄ! τοῦ τηλεγραφεῖ ὁ ἐπιστάτης του, καὶ διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ἀτμοπλοίου φεύγει, ἀπόψε τὴν νύκτα... φεύγει... φεύγει.

Κ' ἐγώ... καὶ ἐγώ, ἥτις ἤλπισα εἰς τὴν εὐτυχίαν μου τόσον ἀκρατήτα, μὲ τόσα χρυσὰ ὄνειρα, θὰ τὸν ἄφαινα νὰ φύγῃ χωρὶς νὰ μ' ἀνοίξῃ ὀλίγον τὴν καρδίαν του, νὰ μοῦ εἰπῇ τουλάχιστον, ὅτι μ' ἀγαπᾷ... μ' ἀγαπᾷ... Ἔτσι λοιπὸν πρὸ δύο γραμμῶν ἐνὸς τηλεγραφήματος νὰ συντρίβουν δύο καρδία... νὰ πετάξῃ ἡ πραγματικοποίησις τόσων γλυκῶν ὀνείρων... τόσων χρυσῶν πόθων. Ἄ! ὄχι, ὄχι, ποτὲ δὲν θὰ τὸν ἀφήσω νὰ φύγῃ, νὰ φύγῃ. Νὰ τόρα θὰ ριφθῶ εἰς τὴν ἀγκαλιά του, νὰ τοῦ εἰπῶ ὅλα, ὅλα, νὰ τοῦ διώξω τὴν ἐπίμονον τόσους μῆνας τόρα δειλίαν του, καὶ νὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ ὁμιλήσῃ μιά διὰ πάντα. Θὰ τοῦ εἰπῶ, ὅτι δὲν παίζουσι τόσον εὐκλεα μὲ τὴν καρδίαν ἀτυχῶς κόρης, δὲν περιφρονοῦν τόσον σκληρὰ τὸ εὐγενὲς αἶσθημά της. Καὶ ἂν μοῦ ἀρνηθῇ, καὶ θελήσῃ νὰ φύγῃ, νὰ φύγῃ, πρὸ οὐδενὸς κωλύματος θὰ ὑποχωρήσω. Θὰ πέσω 'στὰ πόδια τοῦ μπαμπᾶ, θὰ κλάψω, θὰ τὸν φιλήσω, θὰ τοῦ εἰπῶ, ὅτι εἶμαι δυστυχισμένη, ὅτι δὲν εἰμπαρῶ νὰ ζήσω μακριὰ του, καὶ θὰ φύγω, θὰ φύγω μαζί του... Ἄ! τὸν κακὸν ἄνθρωπον, ἐγὼ νὰ σπαραχθῶ σὰν ψαρι ἐνώπιόν του, καὶ ἐκεῖνος, ἐνῶ πρὸ ὀλίγου δὲν ἐχόρταινε νὰ κυττάξῃ τὴν φωτογραφίαν μου, ἐνὰ πηλόχαρτο ἐκεῖ... τόρα νὰ μοῦ λέγῃ ξηρὰ, ξηρὰ, ὅτι τοῦ τηλεγραφεῖ ὁ ἐπιστάτης του, καὶ θὰ φύγῃ διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ἀτμοπλοίου. Φθάνει, πειά, αἱ προσποιήσεις, κύριε Περικλῆ, φθάνει!...

Κ' ἐνῶ δὲν θ' ἄφαινα λεπτὸν νὰ παρέλθῃ, ἰδοὺ αἴφνης ἀνοίγει ἡ θύρα καὶ μπαίνει μὲ θόρυβον ὁ μπαμπᾶς, τὰ μικρά, καὶ ὁ διηγηματογράφος μ' ἐνδυμασίαν ταξειδίου...

Ἐκάθισα ἄφωνη, ξασθενισμένη εἰς ἓνα κάθισμα καὶ ἐγύρισα τὰ μάτια μου ἔξω πρὸς τὸν ἥλιον, διὰ νὰ κρατήσω τὰ δακρυά μου, καὶ νὰ σθῶσω τὴν κραυγὴν, ποῦ μ' ἔκαie τὰ στήθη, ποῦ μ' ἐφλόγιζε τὸν λάρυγγά μου.

Τὰ μικρά ἤλθαν καὶ ἐκάθισαν εἰς τὰ γόνατά μου. Σὰν μὲ

εἶδαν ἔτσι, ἔχασαν ὅλην τὴν χαρὰν των καὶ ἔκρυψαν τὰ προσωπάκια των εἰς τὸ στήθος μου. Ἦρχισα ν' ἀναλαμβάνω ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ἐβγάλα τὰ γάντια μου καὶ τὰ ἔρριψα εἰς μίαν καθέκλαν. Ὁ Γιωργάκης ἀπεσπάρθη τῆς ἀγκάλης μου καὶ ἐπλησίασε τὸν πατέρα του λυπημένος. Ἡ Χρυσούλα ἐσήκωσε τότε τὸ κεφαλάκι της, καὶ μ' ἐκύτταξε κατὰματα. Ἔσκυψα νὰ τὴν φιλήσω καὶ τὰ μαλλιά της μοῦ ἐσφόγγισαν ἐνὰ δάκρυ. Εὐτυχῶς δὲν μ' εἶδε κανεὶς.

— Θὰ φύγῃς καὶ ἐσύ, τὴν ἠρώτησα σιγὰ, σιγὰ...

Ἐγύρισε καὶ εἶδε τὸν ἱατρόν, καὶ ὕστερα ἐμένα, καὶ ἀνελύθη εἰς δάκρυα.

Ὅλοι εἴμεθα συγκινημένοι, αὐτὴ εἶν' ἡ ἀλήθεια, καὶ κανεὶς δὲν ἐτολμοῦσε νὰ βγάλῃ μιλιά· διότι ἡ συγκίνησίς μας ὅλη θὰ ἐχύνετο εἰς δάκρυα.

Ἔσφιγγα τὴν μικρὰν μέσα εἰς τὰ χεῖρα μου, καὶ κατὰ τῆς ἐπιθύριζα, ποῦ δὲν τὰ θυμοῦμαι παιά...

Ὁ μπαμπᾶς τέλος ἤρχισε τὴν ὁμιλίαν, στραφεὶς πρὸς τὸν διηγηματογράφον.

— Φεύγετε καὶ ἐσεῖς, κύριε;

— Ἐσκέφθην, ὅτι ἡ Πρίβεζα, διέκοψε τὸν μπαμπᾶν ὁ ἱατρός, θὰ τὸν ὠφελήσῃ πολὺ, καὶ τὸν ἐβίβασα ν' ἀλλάξῃ κλίμα...

Ὁ νέος ἦτο ὀλιγώτερον τοῦ συνήθους ὠχρὸς. Ὁ πυρετὸς τὸν εἶχε λησμονήσῃ ἀρκετὰς ἡμέρας. Ὡμίλει μὲ περισσότεραν διάθεσιν ἀπὸ ἄλλοτε, καὶ μοῦ ἐπανελάμβανε συχνά, ὅτι ἡ Πρίβεζα εἶνε πολὺ ὠραῖον μέρος, καθ' ὅλας τὰς ἐποχές, καὶ νὰ μὴ λησμονήσω νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ καμμίαν ἡμέραν μὲ τὸ ἀτμόπλοιο.

Ὁ μπαμπᾶς εἶδε μερικὰς πληροφορίας εἰς τὸν ἱατρόν περὶ τοῦ ἐλληνικοῦ ὑπουργείου, τὰς ὁποίας ἐκεῖνος ἤκουεν ἀδιαφόρως, τύπτων ἐλαφρῶς διὰ τῆς ράβδου του τὰ ἄκρα τῶν ὑπόδημάτων του.

Τοὺς ἐκρατήσαμεν εἰς τὸ τραπέζι τὸ βράδυ, καὶ λίαν ἀργὰ ἐπεβιβάσθημεν ἐπὶ τῆς λέμβου εἰς τὴν προκυμαίναν.

Ἄ! τὴν σκηνὴν ἐκείνην θὰ τὴν ἐνθυμοῦμαι, μὲ πολλὴν ὁδύνην, πάντοτε.

Ἐτρομάξα νὰ ἀποφύγω τὴν ἀγκάλην τῶν μικρῶν, ἡ Χρυσούλα προπάντων ἐκρύπτετο εἰς τὸ φόρεμά μου καὶ μοῦ ἐψιθύριζε μὲ φωνὴν ποῦ μ' ἔκαμνε νὰ πονῶ φοβερά.

— Κ' ἐγὼ ἔλεγα νὰ σὰς εἶχα μακριά... νὰ σὰς εἶχα σιμά μου... σιμά μὲ τὸν μπαμπᾶ.

Ἦτο κατὰ ὑπεράνθρωπον διὰ τὴν πτωχὴν σου ἐξαδέλφην ὁ ἀποχωρισμὸς ἐκεῖνος, καλέ μου φίλε. Καὶ ὅμως ὅταν τοῦ ἔσφιγγα τὸ χεῖρ μέσα εἰς τὸ δικό μου, ἐννοίωσα ὅτι ἤθελε νὰ μ' ἀποφύγῃ διὰ μίαν ὥραν ὀργηγορότερα. Ἀπέσυρε βιαίως τὴν χεῖρά του, καὶ ἡ λέμβος ἔφυγε πέραν, πέραν πρὸς τὸν ἐρυθρὸν φανὸν τοῦ ἀτμοπλοίου, μέσα εἰς τὴν σκοτεινὴν βαθυμέλανον θάλασσαν, ἐνῶ τὸ κτύπημα τῶν κωπῶν της ἀντηχοῦσε πικρά, πικρά εἰς τὴν καρδίαν μου.

Ἐπήγαμεν εἰς τὸ σπῆτι ὁλομόναχοι, ὁ μπαμπᾶς καὶ ἐγώ. Δὲν ἠθέλησε νὰ μοῦ ὁμιλήσῃ οὔτε λέξιν, ὥσπερ νὰ ἤνοιε, ὅτι τὸ ταῦτο θὰ ἦτο περιττόν. Εὐρῆκα τὴν Σοφίαν εἰς τὸ δωμάτιόν μου μὲ τοὺς ὀφθαλμούς ἐστραμμένους πρὸς τὴν θάλασσαν, πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἔλαμπεν, ἔλαμπεν ὁ φανὸς τοῦ ἀτμοπλοίου, ὅπερ συνήρπαζε μαζί του τὴν εὐτυχίαν μου ὅλης τῆς ζωῆς μου. Ἐκλείσα μὲ ζωηρὸν θόρυβον τὸ παράθυρον, καὶ

δὲν τὴν ἀφῆκα νὰ μὲ βοηθήσῃ ν' ἀπεκδυθῶ. Ἐπεσα ἐκεῖ εἰς τὴν κλίνην μου, ἀφοῦ ἔσυρα τὸν σύρτην τῆς θύρας, κ' ἔκλαψα μέσῃ εἰς τὰ προσκέφαλά μου ἴσα μὲ τὸ πρωί.

Ἄχ! δὲν σοῦ φαίνονται σὰν ὄνειρο ὅλ' αὐτά, καλὲ μου Γιωργῆ; Τώρα καταλαβαίνω διατί τὰ βιβλία, μοῦ ἔλεγαν, ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ πολὺ θάρρος κανεὶς διὰ νὰ διαβάσῃ τὰς πικροτέρας σελίδας τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Ἀρὰ γε ἐδίδαξας τὰς πικροτέρας σελίδας του εἰς τὴν ἐρημίαν αὐτὴν τῆς ἐλληνικῆς γῆς;

Ἀλλὰ δι' ἐμὲ πλέον εἶνε ἀνυπόφορον αὐτὸ τὸ βιβλίον καὶ εἶνε στιγμιαίῃ τῶρα, ὅπου κινδυνεύω νὰ μὴ γνωρίσω εἰς ἑαυτήν, τὴν φαίδραν νεάνίδα τοῦ παρελθόντος, τὸ τρελλό σου Μαράκη, τὴν λογοῦ τοῦ μπαμπᾶ, μ' αὐτὰ τὰ ἀπαίσια ζωγραφήματα τοῦ νοῦ μου καὶ ἐκάστην. Τώρα, τώρα ἤθελα νὰ σ' εἶχα πλησίον μου, νὰ κρυθῶ εἰς τὴν ἀγκαλιά σου, καὶ νὰ κλάψω ἐκεῖ τὸν πόνον μου, ἀφοῦ ἐδῶ δὲν τολμῶ οὔτε λέξιν νὰ εἰπῶ τοῦ μπαμπᾶ, ὅστις κινδυνεύει νὰ χάσῃ τὸν νοῦ του μ' αὐτὴν μου τὴν κατὰστασιν. Χθὲς, ἀφοῦ μὲ κατέφαγεν ὁ καυμένος μὲ τὰς ἐρωτήσεις του, καὶ τὰς θωπείας του, δὲν ἤξευρα τί νὰ τοῦ ἀπαντήσω, καὶ τοῦ ἀπεκρίθην, ὅτι θέλω νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ.

Ἐπέταξεν ἀπὸ τὴν χαρὰν του, καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ἦλθε καὶ μοῦ ἀνέγνωσεν ἐπιστολὴν πρὸς ἕνα φίλον του αὐτοῦ. Ἡ μετὰθεσίς μας δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἔλθῃ. Ὑπολογίζω ὅτι μετὰ ἕνα μῆνα τὸ πολὺ θὰ εἴμεθα μακρὰν ἀπ' αὐτὸν τὸν τόπον, ὅστις ἤρχισεν νὰ μοῦ γίνεται ἀνυπόφορος. Ὁ Σεπτέμβριος ἦλθε ψυχρὸς, καὶ τὸ φθινόπωρον δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ φέρῃ τὸν χειμῶνα.

Καὶ ὅμως εἶνε τόσον ὥρτια ἡ ἐξοχή τῶρα μὲ τὰς τελευταίας βροχὰς. Ἀλλὰ δι' ἐμὲ ὅλα εἶνε κρύα, ἄχαρα, χωρὶς κανένα θέλητρον, χωρὶς καμμίαν ἐλξιν τίποτε δὲν μ' ἀρέσει, τίποτε δὲν μ' ἐλκύει τώρα. Πονῶ, ἀλλὰ δὲν κλαίω ἀπάνω-κάτω πλέον. Ὁ μπαμπᾶς, ὅστις φαίνεται ὅτι κᾶτι ἠνόησεν ἀπ' αὐτὴν τὴν ἱστορίαν, μοῦ λέγει, ὅτι ἡ μεταλλαγὴ τοῦ ἀέρος θὰ μὲ ὠφελήσῃ πολὺ, καὶ ὅτι θὰ ξαναγίνω μιὰ λογοῦ, ποῦ δὲν θὰ εὕρισκῃ τὴν ἡσυχίαν του πλέον. Ἡ Σοφία, ἥτις ἔμαθε τὴν προσεχῆ ἀναχώρησιν μας εἶνε ἀπαρηγόρητη... Μὰς συνείθισε τόσον πολὺ, λέγει τὸ καλὸ τὸ κορίτσι, ποῦ τῆς φαίνεται, ὅτι θὰ χάσῃ τὸν οὐρανὸν μὲ τ' ἄστρα, μαζί μὲ μᾶς. Ὁ κόσμος ὅστις διέμεινεν ἐδῶ διὰ τὰ λουτρά καὶ τὴν θάλασσαν φεύγει ὁλονέν. Αἱ οἰκίαι ἐρημοῦνται, ἐν τούτοις ὅμως ὁ μικρὸς λιμὴν ἔχει κᾶποιαν κίνησιν, ἕνεκα τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ βαλανιδίου τοῦ τόπου. Χθὲς ὅταν ἐγυρίσαμεν ἀπὸ τὸν συνήθη περίπατόν μας ἐκλείσθη πάλιν εἰς τὸ δωμάτιόν μου κ' ἔκλαψα ἐκ νέου.

Ἡ ἀνάμνησις τοῦ πηγαδιοῦ, ἡ ἀνάμνησις τῶν κελῶν ὠρῶν, μ' ὅλην τὴν ἀγωνίαν των, ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ διηγηματογράφου μὲ συνεκίνησαν πολὺ. Τὸ πηγάδι ἦτο ἐρημον ἐκεῖ νῆν τὴν στιγμὴν, οὔτε φωναὶ παιδιῶν, οὔτε ἀντίλαλος χαρᾶς, μία ἄχαρις γραῖα ὑδρεύετο εἰς τὰ χεῖλη του, κ' εἰς χοῖρος, ἐξ ὧν βρίθει ἐδῶ ὁ τόπος, ἐκυλίστο εἰς τὸν βόρβορον τοῦ χερμένου ὕδατος. Ἡ οἰκία τοῦ διηγηματογράφου εἶχεν ἐρημητικῶς κεκλεισμένα τὰ παράθυρά της πρὸς τὸν ἑρῆμον, καὶ ἡ ἐνατένισις των δι' ἐμὲ, σὲ βεβαιῶ, ὅτι ἦτο ὀξεία πληγὴ ἐγχειριδίου κατὰσταθ.

Κάθομαι ὁλοκλήρους ὥρας, ὡς ἄλλοτε εἰς τὸν ἐξώστην

καὶ βλέπω τοὺς οἰκίσκους καὶ τὴν θάλασσαν, χωρὶς νὰ εὕρισκω τὴν παλαιὰν μαγεῖάν των. Κάθομαι πολὺ, πολὺ ἐκεῖ καὶ κλαίω τὴν τύχην μου, ἐνῶ τὸ χέρι μου χαιδεύει μηχανικῶς τὸν σγουρὸν βασιλικὸν τῆς Σοφίας κ' ὁ νοῦς μου τρέχει εἰς τὰς περασμένας εὐτυχεῖς ἡμέρας. Ἄχ! αὐτὴν τὴν θάλασσαν δὲν τὴν ὑποφέρω πλέον. Θαρρεῖς γὰρ περιγέλιο, μοῦ ψιθυρίζει ἀδιάκοπα μὲ τὰ κύματά της... σοῦ τὸν ἐπῆρα... σοῦ τὸν ἐπῆρα... Μονάχα ὅταν ἀνέρχωμαι ψηλὰ 'στὸ βουνὸ καὶ γυρίζω τὰ μάτια μου πρὸς τὰ βουνά, τὰ ψηλὰ βουνὰ τῆς Ρούμελης, εὕρισκω παρηγορίαν διὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ἀφαιρούμαι ὥρας πολλὰς πρὸ τῆς γαλανῆς ἀπόψεώς των. Αὐτὴ ἡ ἀποψὶς των ἡ ἀνάμεστος τοῦ ἀγρίου καὶ τοῦ ἡρέμου, πόσον ὁμοιάζει μὲ τὴν τεταραγμένην καρδίαν μου!.. Εἶνε στιγμιαίῃ, ὅπου τὸ ἀπότομον τῆς θέας των μοῦ γεννᾷ ἀπαισίαις, τρομερὰς ιδέας, καὶ εἶνε στιγμιαίῃ ποῦ αἰσθάνομαι ὅλην τὴν ἀνέκφραστον παλαιὰν ἀγαλλίασιν τοῦ πτωχοῦ μου ἔρωτος πρὸ μιᾶς μαγευτικῆς κλιτύος των, πρὸ μιᾶς καταφύτου μελαγχολικῆς κορυφῆς των... Ἡ ιδέα ὅτι ὀγλήγωρα θὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ, αὐτὴ μονάχα μὲ κάμνει νὰ αἰσθάνομαι κᾶποιαν ἀνακούφισιν, καὶ μ' αὐτὴν τὴν ὀλίγην ἀνακούφισιν εἶχα τὴν δύναμιν νὰ σύρω τὰς ὀχληρὰς αὐτὰς γραμμὰς...

Σὲ φιλοῶ
ἡ ἐξαδέλφη σου
ΜΑΡΙΑ»

Χίλιοι διάβολοι νὰ μὲ πάρουν, ἂν νοιώθω γρῦ ἀπ' αὐτὴν τὴν ἐρωτοῖστορίαν. Ἐνα μόνον ἐννοῶ πολὺ καλὰ, ὅτι φοβοῦμαι πολὺ, μὴ πάθῃ ἀπὸ χρόνιον μαρασμὸν τὸ καλὸ μου κορίτσι. Ἄν ἤρχοντο καὶ μοῦ ἔλεγαν τὴν στιγμὴν, ὅπου ἔφευγαν δι' ἐκεῖνον τὸν κατσηκώτοπον, ὅτι θὰ συμβῇ εἰς τὴν ἐξαδέλφην μου ἕνα μυριοστὸν ἀπ' αὐτὸ τὸ μυθιστόρημα, ποῦ ἔπαιξεν αὐτὴ τὸ πρωταγωνιστοῦν πρόσωπον, ἂ! μὰ τὸν σατανᾶν, ἐκεῖνος ποῦ θὰ τὸ ἔλεγεν αὐτό, θὰ ἦτο πολὺ τολμηρὸς ἄνθρωπος, καὶ ἡ κυρὰ Γιάνναινα δὲν θ' ἀργούσε νὰ τὸν ἰδῇ στὴν σκάλα της κατακέφαλα, σωρό... Ἡ Μαρία καλὲ, τὸ Μαράκη, ἡ λογοῦ μας, τὸ τρελλοκόριτσο, νὰ πάσχῃ ἀπὸ ἀπαισίας ιδέας τοῦ νοῦ της, κ' ἀπὸ ἄλλα τέτοια κολοκύθια ποῦ γράφει; Ἄ! αὐτὸ πεῖς καταντᾷ ἀπὸ τ' ἄγραφα. Καὶ σὰν συλλογίζομαι ὅτι ὅλ' αὐτὰ τὰ κάνει ὁ Δηλιγιάννης!... Ἐ! ἂν δὲν ἐπεφτε κ' ἐκεῖνο τὸ ὑπουργεῖον!.. Εὐρῆκε κ' αὐτὸ περίστασιν νὰ κατακρημνισθῇ, ἀφοῦ κρατήθηκε ὁκτὼ χρόνια τώρα, δὲν ἐκρατεῖτο κᾶμποσο ἀκόμα, παρὰ ἐπῆγε νὰ πέσῃ, γὰρ νὰ σηκωθῶν καὶ νὰ πάρουν ἄερα τὰ μυαλὰ τοῦ κ. Φωτιάδου, καὶ ν' ἀφίσῃ ὅλην τὴν οἰκογενειακὴν του ἀνάπαυσιν καὶ ἡσυχίαν, καὶ νὰ πάῃ νὰ ζήσῃ σὰν κατσηκωλέφτης σ' ἕνα χωριό... Οὐφ! Καταλάβατε ποῦ μοῦ ἔρχεται νὰ σκάσω ἀπὸ τὸ κακὸν μου, ἡ ὄχι;... Τὸ καυμένο τὸ Μαράκη μου! τὴν χαριτωμένην μικρούλαν μου!.. Ἐπρεπε νὰ τὸν εἶχα πλησιέστερα αὐτὸν τὸν καρδιοκλέφτην τὸν χῆρον, ὅστις ἔχει τὸ θάρρος νὰ θυσιάσῃ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων, καὶ νὰ σοῦ εἶνε τόσον ἀξιοπρεπής!.. Τώρα τί νὰ κάμω; νὰ τοῦ τὰ γράψω ὅλα τοῦ θεῖου; νὰ τὸν ξεβουτίσω λιγάκι ἀπὸ τὴν κολυμβήθραν τῆς πολιτικῆς;... ἀλλὰ μὴ μὲ περνάσῃ τὸ ἀπλούστατον διὰ ζῶον, χωρὶς νὰ ἐπιφέρω καμμίαν ἴκσιν εἰς τὸ πρᾶγμα;

(Ἐπεται συνέχεια).